

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΔΗΔ11 Βασικές Αρχές Δημοσίου Δικαίου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

**ΔΗΔ11-ΠΡΩΤΗ ΜΙΚΡΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ- [1^Η ΜΓΕ]**

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 17 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
100Μ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΜΕΤΡΟ «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ»

T. 210-5711484 KIN. 6970401981
E-MAIL: grammateia.eclass4u@gmail.com
SITE: www.Eclass4U.gr

SOCIAL MEDIA:

Περιεχόμενα

Θέματα- ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	2
1. Περιγράψτε εν συντομία τις πηγές του εσωτερικού δικαίου και τις σχέσεις μεταξύ τους.....	2
2. Ποιες οι διακρίσεις των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης;.....	3
Κανονιστική Αρμοδιότητα της Δ.Δ.	3
Α. Κανονιστική αρμοδιότητα από το Σύνταγμα (Εκτελεστικά Προεδρικά Διατάγματα)	4
Β. Νομοθετική εξουσιοδότηση	4
3. Ποια η σχέση της νομοθετικής με την εκτελεστική λειτουργία;.....	5
Βιβλιογραφία	7
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟ..	7

The best Choice for you

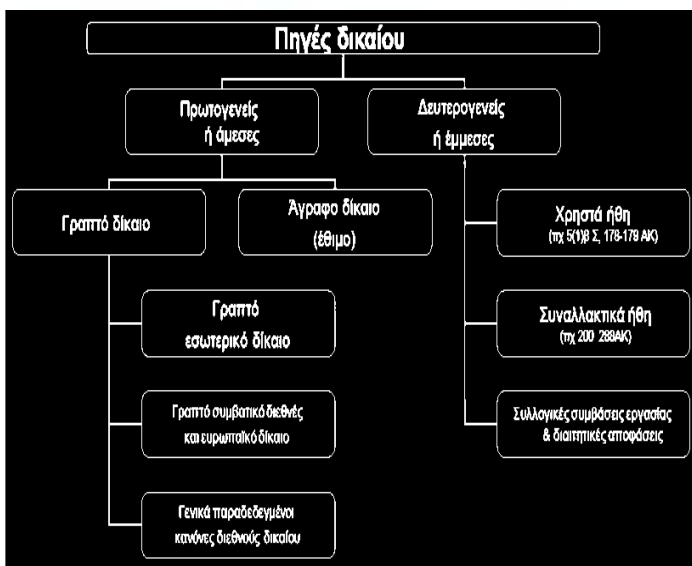
Θέματα- ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1. Περιγράψτε εν συντομία τις πηγές του εσωτερικού δικαίου και τις σχέσεις μεταξύ τους

Για την απάντησή σας θα πρέπει να συμβουλευτείτε τα ακόλουθα εγχειρίδια [ηλεκτρονικά θα τα βρείτε στο courses.eap.gr].

- Ακριβοπούλου, Χ. & Ανθόπουλος, Χ., 2015. *Εισαγωγή στο δίκαιο και στους συνταγματικούς θεσμούς*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε από: <http://hdl.handle.net/11419/5989>. Σελ. 27-29
- Παπαδοπούλου, Λ., 2015, *Συνταγματικό Δίκαιο*, ΣΕΑΒ/Κάλλιπος. Ανακτήθηκε από: <http://hdl.handle.net/11419/4277> . Σελ. 60-61

Στο σύνολό τους, οι πηγές του δικαίου συγκροτούν το δικαιοϊκό σύστημα και συγκροτούν την έννομη τάξη. Οι πηγές αυτές με κορυφή το τυπικό Σύνταγμα και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαμορφώνουν μια πυραμίδα δικαίου στην οποία η κάθε μια διαθέτει τη δική θέση στην ιεράρχηση των κανόνων εσωτερικής έννομης τάξης. Η ιεραρχία αυτή είναι απαραίτητη, για την αποφυγή των συγκρούσεων μεταξύ των κανόνων δικαίου, όσο και για να διαπιστώνουμε τη νομιμότητά τους, αφού κάθε πηγή του δικαίου οφείλει να τελεί σε αρμονία με τις ιεραρχικά ανώτερές της. Σχηματικά την πυραμίδα αποτελούν (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.67-68 και σελ.80):

- 1) Το Σύνταγμα
- 2) Το Διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ιεραρχική τοποθέτηση του
- 3) δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται ωστόσο, από την αυτονομία και την υπεροχή
- 4) του, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής
- 5) Ένωσης.
- 6) Ο τυπικός νόμος
- 7) Ο ουσιαστικός νόμος –οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης
- 8) Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου

Πηγή του δικαίου αποτελεί καταρχάς το τυπικό Σύνταγμα, το γραπτό, ενιαίο και διατυπωμένο κείμενο που αποτελεί προϊόν της συντακτικής εξουσίας. Το τυπικό Σύνταγμα, διαθέτει αυξημένη τυπική ισχύ, έναντι κάθε άλλης πηγής του εθνικού δικαίου, αναθεωρείται με διαδικασία πιο δυσκίνητη από ό,τι οι κοινοί (τυπικοί) νόμοι και άρα βρίσκεται την κορυφή της πυραμίδας των πηγών του δικαίου (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.60 ; Ακριβοπούλου και Ανθόπουλος. 2015, σελ.27-29).

Οι λοιπές εθνικές πηγές δικαίου (Ακριβοπούλου και Ανθόπουλος, 2015, σελ.

- ◆ Η ισχύς ψηφισμάτων και συντακτικών πράξεων
- ◆ Ο κανονισμός της Βουλής
- ◆ Τοπικός νόμος και διαδικασία ψήφισης
- ◆ Ουσιαστικός νόμος. ΠΔ και κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης. Η κανονιστική αρμοδιότητα
- ◆ Πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. Εξαιρετική νομοθετική διαδικασία. Διαδικασία κύρωσης από τη Βουλή

2. Ποιες οι διακρίσεις των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης;

Παπαδοπούλου, Λ., (2015). «Συνταγματικό Δίκαιο», σελ. 67

Κανονιστική Αρμοδιότητα της Δ.Δ.

Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης μπορεί να είναι είτε αυτοτελής, από την άποψη της διαδικασίας, όπως στην περίπτωση των εκτελεστικών διαταγμάτων και των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), είτε να ενεργείται κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης, δηλαδή πρόβλεψης σε τυπικό νόμο. Συνεπώς, η Διοίκηση υπό την ευρεία έννοια, δηλαδή τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας (ιδίως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι Υπουργοί), δύνανται να προβαίνουν στην έκδοση κανονιστικών πράξεων, δηλαδή ουσιαστικών νόμων, να ασκούν, με άλλα λόγια, κανονιστική αρμοδιότητα (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.67).

Οι κανονιστικές Πράξεις της Δ.Δ.

Οι κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης αφορούν την εξουσία της Διοίκησης να θεσπίζει η ίδια κανόνες δικαίου (πέρα από την εκτέλεση των ήδη υφιστάμενων) προβλέπεται είτε από το ίδιο το Σ είτε από το νόμο (η λεγόμενη νομοθετική εξουσιοδότηση)

Η αρμοδιότητα των οργάνων διακρίνεται σε κανονιστική και σε νομοθετικής εξουσιοδότησης. Πιο συγκεκριμένα (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.68-69) :

A. Κανονιστική αρμοδιότητα από το Σύνταγμα (Εκτελεστικά Προεδρικά Διατάγματα)

Ακριβοπούλου και Ανθόπουλος, 2015, σελ.40 και Παπαδοπούλου, 2015, σελ.69

Σύμφωνα με το **άρθρο 26 §2 Σ** η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση, στην οποία συμπεριλαμβάνεται όχι μόνον η Κυβέρνηση, υπό την έννοια του Υπουργικού Συμβουλίου (**άρθρα 81-83 Σ**), αλλά και η Διοίκηση (**άρθρα 101-104 Σ**). [Αρ. 43 παρ. 1 Σ: «Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων και δεν μπορεί ποτέ να αναστείλει την εφαρμογή τους ούτε να εξαιρέσει κανέναν από την εκτέλεσή τους»].

Η ισχύς των εκτελεστικών κανονιστικών διαταγμάτων είναι κατώτερη από αυτή των νόμων ή των κανονιστικών πράξεων κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης.

B. Νομοθετική εξουσιοδότηση

«**Νομοθετική (κανονιστική) εξουσιοδότηση**» είναι η παρεχόμενη προς τη διοίκηση, από το συντακτικό ή τον κοινό νομοθέτη, εξουσιοδότηση για την έκδοση κανόνων δικαίου με τη μορφή κανονιστικών πράξεων, που είναι ουσιαστικοί νόμοι, δηλαδή περιέχουν ρυθμίσεις γενικές και αφηρημένες. Η νομοθετική εξουσιοδότηση διακρίνεται στη γενική, την ειδική και την ειδικότερη νομοθετική εξουσιοδότηση.

- ~ Το νομοθετικό όργανο αναθέτει με νόμο σε διοικητικό όργανο την αρμοδιότητα να θεσπίσει με κανονιστικές πράξεις του πρωτεύοντες κανόνες δικαίου
- ~ Αρ. 43 παρ. 2 Σ: ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση
 - στον ΠτΔ
 - σε άλλα όργανα της Διοίκησης (ρύθμιση τοπικών ή τεχνικών θεμάτων)
 - Η εξουσιοδότηση πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι ειδική και ορισμένη και αυτό ελέγχεται από τα δικαστήρια
- ~ Αρ. 43 παρ. 4: γενική νομοθετική εξουσιοδότηση (νόμος-πλαίσιο)
- ~ Οι κανόνες που θεσπίζονται από κανονιστικές πράξεις, κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης, είναι ίσης ισχύος με αυτούς των νόμων
- ~ Η υπεξουσιοδότηση απαγορεύεται, εκτός κι αν προβλέπεται ρητά

~ Το Σ προβλέπει ρητά ορισμένα θέματα τα οποία δεν μπορούν να τύχουν νομοθετικής εξουσιοδότησης (βλ. σελ. 157 για παραδείγματα)

Οι πιο σημαντικές κατηγορίες Κανονιστικών Πράξεων είναι

- *Αυτοτελή εκτελεστικά διατάγματα (αρ. 43 παρ. 1 Σ)*
- *Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης (αρ. 43 παρ. 2 εδ. α' Σ)*
- *Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα γενικής νομοθετικής εξουσιοδότησης (αρ. 43 παρ. 4 Σ)*
- *Κανονιστικές πράξεις της διοίκησης (αρ. 43 παρ. 2 εδ. β' Σ)*

Ο θεσμός της κανονιστικής εξουσιοδότησης κρίνεται απαραίτητος, καθώς σε πολλές περιπτώσεις η Βουλή δεν είναι σε θέση να νομοθετεί επί όλων των θεμάτων είτε λόγω υπερφόρτωσης είτε επειδή οι βουλευτές δεν διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις ή την εγγύτητα στο φυσικό αντικείμενο της ρύθμισης. Η αρμοδιότητα αυτή αποσκοπεί στην εξειδίκευση ή / και εκτέλεση των νόμων. Ωστόσο, αυτή μπορεί να ολοκληρωθεί και μέσω της έκδοσης ατομικών διοικητικών πράξεων, αλλά και μέσω υλικών ενεργειών.

3. Ποια η σχέση της νομοθετικής με την εκτελεστική λειτουργία;

Ακριβοπούλου και Ανθόπουλος, 2015, σελ.58 και σελ. 71-72 και Παπαδοπούλου, 2015, σελ.101-104 και σελ.

Σύμφωνα με την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 26 Σ, η Κυβέρνηση μαζί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας είναι επικεφαλής στην άσκηση της εκτελεστικής λειτουργίας. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ανεύθυνος και γι' αυτό ο ρόλος του στην άσκησή της είναι συμβολικός, ενώ αντίθετα η Κυβέρνηση είναι το όργανο που αναλαμβάνει την πολιτική, ποινική και αστική ευθύνη για όλες τις πράξεις που αφορούν τη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας. Σύμφωνα με το άρθρο 82 § 1Σ, η Κυβέρνηση είναι το όργανο με την αποφασιστική λειτουργία στην άσκηση της γενικής πολιτικής της χώρας, ενώ διαθέτει δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας (υποβολή σχεδίων νόμου κατά το άρθρο 73 §1 Σ) αλλά και συμμετοχής στην έκδοση κανονιστικών προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών πράξεων, στο πλαίσιο νομοθετικής εξουσιοδότησης (άρθρο 43 §2 Σ).

Συνεπώς με βάση το ελληνικό Σύνταγμα υπάρχει «Τριπλή διάκριση των εξουσιών: νομοθετική, εκτελεστική, δικαστική», η οποία θεμελιώνεται στο άρθρο 16 της γαλλικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη: «κάθε κοινωνία, στην

οποία δεν ισχύει η διάκριση των εξουσιών, δεν έχει Σύνταγμα» και στο μεταγενέστερο Άρθρο 26 Σ¹. Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών ως οργανωτική βάση του πολιτεύματος είναι μη αναθεωρήσιμη (αρ. 110 παρ. 1 Σ). Σύμφωνα με αυτήν, η Βουλή είναι το πρωταρχικό και κύριο όργανο του πολιτεύματος τόσο διότι είναι το όργανο που άμεσα νομιμοποιείται από το λαό, όσο και διότι τον αντιπροσωπεύει στην άσκηση της νομοθετικής λειτουργίας, στην εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας και στην αναθεώρηση του Συντάγματος. Η κυριότερη αρμοδιότητα της Βουλής είναι η άσκηση ελέγχου στην Κυβέρνηση αλλά και η λειτουργία του Κοινοβουλίου (Ακριβοπούλου και Ανθόπουλος, 2015, σελ.72-74).

Στο κοινοβουλευτικό σύστημα, κάμπτεται η διάκριση των λειτουργιών και επιτρέπεται η διασταύρωση, δηλαδή αυτό σημαίνει ανάθεση σε ένα όργανο μιας αρμοδιότητας που δεν εμπίπτει στο πεδίο της κύριας λειτουργίας αυτού του οργάνου[η σύγχυση οργάνων απαγορεύεται]² (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.101-102). Η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία συνεργάζονται – διασταυρώνουν τις αρμοδιότητές τους, καθώς εκτός από την Κυβέρνηση στην πρώτη περίπτωση και από τη Βουλή, στη δεύτερη, στην άσκηση αυτών συμμετέχει και ο αρχηγός του κράτους. Μεταξύ Κυβέρνησης και Βουλής δεν υπάρχει απόλυτος διαχωρισμός, αλλά σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης, καθώς η Κυβέρνηση εξαρτάται από την εμπιστοσύνη της Βουλής και ελέγχεται από αυτήν καθ' όλη τη διάρκεια του βίου της [κοινοβουλευτική αρχή]. Επίσης, συνηθέστερα ο αρχηγός του κράτους –Πρόεδρος της Δημοκρατίας– εκλέγεται από τη Βουλή, διαθέτει δηλαδή έμμεση λαϊκή νομιμοποίηση και διαθέτει ιδίως συμβολικές και ονομαστικές αρμοδιότητες (Παπαδοπούλου, 2015, σελ.102-103).

¹ «1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση. 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια· οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού. Διάκριση ανάμεσα σε συστήματα αυστηρής διάκρισης και χαλαρής διάκρισης των λειτουργιών. Το Σ καθιερώνει την οργανική/τυπική διάκριση των λειτουργιών (αναφέρει μόνο τα όργανα που τις ασκούν και όχι το περιεχόμενο τους)».

² Στη σύγχυση των οργάνων, αυτό που συντελείται είναι η σύγχυση των οργανικών ιδιοτήτων του οργάνου, όπου το ίδιο μεταπίπτει σε μια ερμαφρόδιτη κατάσταση. Ενώ στη διασταύρωση, το όργανο δεν παύει να είναι νομοθετικό, εκτελεστικό ή νομοθετικό, αλλά αναλαμβάνει κατ' εξαίρεση την ενάσκηση μιας ξένης προς τη φύση του αρμοδιότητας. [Παπαδοπούλου, 2015, σελ.101].

Βιβλιογραφία

- Ακριβοπούλου,Χ. & Ανθόπουλος,Χ. (2015). *Εισαγωγή στο Δίκαιο και στους Συνταγματικούς Θεσμούς*. Ζωγράφου. Εκδ. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
- Παπαδοπούλου, Λ. (2015). *Συνταγματικό Δίκαιο, Πανεπιστημιακές Παραδόσεις*.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟ

- ~ Δερβιτσιώτης Α. (2001). Σημειώσεις Συνταγματικού Δικαίου Ι, Οργάνωση του Κράτους, Εκδόσεις Π. Ν. Σάκκουλας
- ~ Τσάτσος Δ. Θ. (1993), Συνταγματικό Δίκαιο, τόμ. Β΄, Οργάνωση και λειτουργία της πολιτείας, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλας
- ~ Χρυσόγονος Κ., (2014). Συνταγματικό Δίκαιο, (με συνδρομή Στυλιανού-Ιωάννη Κουτνατζή), Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- ~